

N:o 116.

Af Herr J. Jonasson från Calmar län: Om ändring i 29 § af Kongl. Förordningen angående prestval den 1 April 1843 samt om rättighet för konsistoriela pastorat att i likhet med regala utse fjerde profpredikant.

Under sistlidne riksdag ansåg jag mig befogad, dels af egen öfvertygelse, dels ock på flere mina komitenters uppmaning, föreslå en förändring i nu gällande 29 § af Kongl. Förordningen om prestval den 1 April 1843, men ehuru denna motion af Andra Kammaren och dess tillfälliga Utskott på det sätt bifölls, att Riksdagen beslöt hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om förordnande af tillägg i 1843 års Kongl. Förordning om prestval, blef dock förslaget af Första Kammaren förändradt till ett mindre tillfredsställande resultat, och kan jag derföre icke underlåta att nu förnya mitt förslag.

Det måste väl erkännas, att af alla valförrättningar, som ifrågakomma inom vårt land, inga äro mera magtpåliggande än de, genom hvilka församlingens själasörjare utses; och det torde numera anses för en obestridlig sanning att likasom ett folks lycka och välbefinnande till väsendtlig del bero på den grund af upplysning och sedlighet, hvarpå det sig befinner, den enskildes väl är beroende af det mått af bildning, vett och dygd han kunnat förvärfva, samt att följaktligen mannens lycka och framtida väl till stor del bero på den uppfostran han erhållit, på arten och graden af den gudsfruktan och de kunskaper barnet och ynglingen bibringats. Ledningen af dessa egenskaper kommer att bero af pastors enskilda personlighet, hans liknöjdhet för religionsbildningen och befrämjandet af Christi rikes utbredande på jorden.

Genom ofvan åberopade motion sökte jag vid sistlidne riksdag göra tydligt huru nödvändigt det vore, att de konsistoriela pastoratens församlingar fingo rättighet att till själasörjare utse fjerde profpredikanten, och icke inskränktes inom gränserna af ett utaf en annan myndighet än församlingen sjelf upprättadt förslag, hvilket till och med ofta nog, hvad

erfarenheten nogsamnt visar, kan stå i strid emot församlingens enhälliga önsknningar och vilja. Enligt ofvan åberopade § i Kongl. Förordningen den 1 April 1843, angående prestval, ega församlingarne, att, om de så önska, vid val till regala pastorat begära fjerde profpredikant, en rättighet, som efter samma § är församling vid andra prestval betagen. Huru denna olikhet emellan församlingarne än må hafva tillkommit, säkert är, att den för närvarande innebär en orättvisa, hvilken så mycket heldre borde ur lagen utgå, som å ena sidan rättigheten för församlingen att i någon mån ega sjelfbestämningsrätt, då det gäller att utse dess andlige ledare och föresyn, är naturlig och billig, och å andra sidan de konsistoriela pastoratens likställande med de regala skulle verka föga rubbade i den bestämda ordningen och alls intet förnärma befogade anspråk. Man kan nemligen, efter hvad mig synes, icke bestrida, att då den konsistoriela församlingen uti icke mindre mån än den regala för sin religiösa uppbyggelse är beroende af prestman, liksom denne för sitt underhåll af församlingen, den sistnämnde ock borde ega något rättsligt inflytande vid prestval; och man skulle kunna andraga mångfaldiga exempel derpå huruledes den prestman, som till följd af motsatta stadganden blifvit en församling påtvingad, föga kunnat uträtta i sin tjänstebefattning, ehuru framstående hans gäfvor än kunna hafva varit, äfvensom dessförutan i sitt öfriga förhållande till församlingsboarne rönt allt annat än tillmötesgående välvilja och förtroende. Detta, nemligen välvilja och förtroende, blefve säkert rådande emellan honom och församlingen, om denna sednare kunde blifva berättigad att vid prestval få till profpredikant den fjerde. Med anledning häraf vågar jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen hos Kongl. Maj:t gjorde underdånig framställning om borttagande ur ofvan omförmälde §, äfvensom ur öfriga författningar, der likartade stadganden kunna förekomma, af den inskränkning, som vid prestval hittills betungat de konsistoriela pastoratens församlingar, samt om deras likställande med de regala pastoratens uti rättigheten att utse fjerde profpredikant, med hemställan att Kongl. Maj:t i näder täcktes härom stadga erforderliga bestämmelser.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsammast.

Stockholm den 24 Januari 1868.

J. Jonasson
från Calmar län.